

ЗАПРОВАДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Борець М.В.

аспірантка факультету соціології та права НТУУ «КПІ»

Боротьба з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, набула сьогодні особливої актуальності як в Україні, так і у міжнародному масштабі.

Глобалізація світових господарських зв'язків та впровадження у фінансову сферу новітніх технологій підвищують уразливість міжнародної фінансової системи, що дає змогу злочинцям у різних державах легалізувати незаконні доходи і фінансувати тероризм. Це загрожує національній безпеці країн, становить серйозну небезпеку для розвитку їх національних економік, ставить під загрозу відносини з іншими державами, а також негативно впливає на їх міжнародний імідж.

Згідно оцінкам Міжнародного валютного фонду, об'єм незаконних фінансових коштів, який знаходиться в обороті різних фінансових систем складає від 590 млрд. доларів до 1,5 трлн. доларів США [5, с.69]. В Україні ці показники, за різними оцінками, становлять від 40 до 60% валового внутрішнього продукту.

Для вітчизняної правової науки розробка організаційних та практичних заходів протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, в умовах сьогодення є значною мірою новим напрямком наукового пошуку.

В свій час цю проблему досліджували ряд вітчизняних вчених: Р.А. Калюжний, Л.М. Доля, В.Т. Білоус, О.Ф. Долженков, В.М. Попович, М.І. Камлик, А. Беніцький, Г.А. Усатий, О.О. Дудоров, П.П. Андрушко, Т. Качка.

Практика запобігання та протидії легалізації (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, доводить, що ефективність даного процесу повинна проходити у двох головних напрямках: перший – це створення дієвої системи фінансового моніторингу, який здійснюється так би мовити в місцях можливого входження злочинних доходів в легальну систему економічних правовідносин, другий – зосередженні

системних дій уповноважених державних регуляторів щодо удосконалення адміністративно-правових заходів.

Дані напрями являють собою створений в державі адміністративно-правовий механізм запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, у вигляді національної системи фінансового моніторингу, в якій суб'єкти даної системи, за допомогою встановлених законодавством повноважень і методів контрольної діяльності забезпечують змістовність впливу і взаємозв'язок цих суб'єктів і покликані відстежити підозрілі трансакції та своєчасно прийняти заходи превентивного характеру.

До елементів даної системи необхідно віднести:

- 1) суб'єктів системи фінансового моніторингу в усіх організаційно-правових формах;
- 2) правові норми, які встановлюють повноваження суб'єктів фінансового моніторингу;
- 3) види, методи і прийоми фінансового контролю, фінансового моніторингу моніторингу;

Сутність адміністративно-правового механізму полягає у поєднанні цих елементів у системному і цілісному плані.

Державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму здійснює Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг України) який є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України (далі - Міністр). (Указ Президента України від 13 квітня 2011 року N 466/2011), є правонаступником *Державного комітету фінансового моніторингу України від 28.09.2004 р №1144/2004* (до цього Державним департаментом фінансового моніторингу у складі Міністерства фінансів України на підставі Положення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.2002 р. №194).

Держфінмоніторинг України очолює Голова, якого призначає на посаду за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра, та звільняє з посади Президент України.

Держфінмоніторинг України у межах своїх повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів і доручень Президента України, актів Кабінету Міністрів України, наказів та доручень Міністра видає накази організаційно-розпорядчого характеру, які підписуються Головою Держфінмоніторингу України.

Основними завданнями Держфінмоніторингу України є: 1) реалізація державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а також внесення пропозицій щодо її формування; 2) збирання, оброблення та аналіз інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму; 3) створення та забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та ін[1].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».(Законом України від 18 травня 2010 року № 2258-VI цей Закон викладено у новій редакції), із змінами і доповненнями, від 7 квітня 2011 року № 3205-VI, від 7 липня 2011 року № 3610-VI.

2. Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України «Про сорок рекомендацій групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF)» від 28.08.2001 року № 1124.

3. Протидія економічній злочинності/ П.І. Орлов, А.Ф. Волобуєв, І.М. Осика та ін.- Харків: Нац. Ун-т внутр. Справ, 2004.- 568 с.

4. Білоус В.Т., Попович В.М., Попович М.В. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження: Монографія. – Київ, 2001.- 138 с.

–

М

атеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 20.06.2003 р., м. Київ, вул. Банкова, 6.// Чистякова О.М. / Міжнародні аспекти протидії відмиванню «брудних » коштів і фінансуванню тероризму. Підтримка громадських організацій у розв'язанні цих проблем. / С.68-74.